

For forhåndspåmelding – send mail til kjaerre@online.no

TID: 5. og 6 mars 2018

Sted: Lærernes hus, Osterhaus' gate 4A, Oslo

Pris: 2800 (medlemmer av Utdanningsforbundet), 3500 (andre)

Den tvetydige omsorgen – mellom veldedighet og solidaritet

Omsorg er en grunnleggende forutsetning for all menneskelig eksistens.

Omsorg handler om relasjoner, om moral, om hvordan vi tar vare på hverandre, om hvordan fellesskapet trår til når en av oss ikke makter mer.

Omsorg er solidaritet og ikke veldedighet. Omsorg forutsetter likeverdighet og tillit.

Omsorg handler om etikk og den etiske fordring slik den beskrives av Løgstrup.

«Den etiske fordring springer ut av det faktum at vårt eget liv er avhengig av hvordan andre møter oss, og at vi alle er innviklet i hverandres liv. Fordringen er gitt oss. Den er vår, uten at vi oppsøker den eller ber om den»

Omsorg handler følgelig om å se den andre, ta den andres perspektiv.

Omsorg handler om respekt og ydmykhet for den andre

Omsorg handler ikke om å overta for den andre, der jeg vet hva som er best for den andre

Omsorg handler om bevissthet om makt og avmakt i mellommenneskelige relasjoner

Omsorg handler om helhet og sammenheng, om retten til et meningsfylt liv på sine premisser

Omsorg er et kvalitativt begrep. Synonymer er beskyttelse, hensyntaking, hjelp, kjærlighet, nestekjærlighet, omtanke, pleie og solidaritet. Omsorg er noe uselvisk som står i sterk kontrast til stoppeklokke og effektivitet og nyttefornuften som rir alle hjelpefagene.

Gjennom hele livsløpet handler det om at den sterke skal ta vare på den svake. Den sterkeste sin plikt. Våre vestlige samfunn er i større grad blitt albuesamfunn, den sterkeste sin rett. Omsorg er lik den svakeste sin rett.

Men, omsorg kan også føre oss på villspor. Omsorg handler på mange måter om sårbarhet og kilden til krenkelse er alltid nærliggende. Omsorgsgiverens motivasjon og intensjon for omsorgshandlingen, vil være sentral for hvordan handlingen oppleves av den som er i behov for omsorg.

Begrepet er følgelig tvetydig, der omsorg ofte assosieres med veldedighet og umyndiggjøring. Omsorg i rusfeltet har tradisjonelt sett vært knyttet til vernehjem, kristne organisasjoner, vafler, Frelsesarmeens julegryte, gratis klær og matutdeling – for å spissformulere. Det er viktige medmenneskelige verdier i alle slike tiltak, men de har også fått en del kritikk for å «opprettholde lidelsesnivået» - eller ikke bidra til å hjelpe folk til et mer verdig liv. Med andre ord motstykket til det kinesiske ordtaket: «Gi mannen en fisk og han er mett en dag. Lær mannen å fiske og han er mett resten av livet»

Dette er problemstillinger vi ønsker å belyse på Utenforskap konferansen 2018

PROGRAM

Omsorg er en grunnleggende forutsetning for all menneskelig eksistens.

Omsorg handler om relasjoner, om moral, om hvordan vi tar vare på hverandre, om hvordan fellesskapet trår til når en av oss ikke makter mer.

Omsorg kan imidlertid også føre oss på villspor. Omsorg handler på mange måter om

sårbarhet og kilden til krenkelse er alltid nærliggende. Omsorgsgiverens motivasjon og intensjon for omsorgshandlingen, vil være sentral for hvordan handlingen oppleves av den som er i behov for omsorg. Feilslått omsorg, kan også være med på å opprettholde «lidelsesnivået». Begrepet er følgelig tvetydig, der omsorg ofte assosieres med veldedighet og umyndiggjøring.

Mandag 5. mars

08.00– 0900 Registrering

09.00 – 10.15 Ledelse - når omsorg produserer utenforskap –Kjell Ribert

10.30 – 11.45 Vi og de – den besværlige omsorgen - Om omsorg, profitt og veldedighet ved Henrik Syse, filosof og Torhild Kielland, rådgiver i Fagrådet, Rusfeltets hovedorganisasjon

11.45 – 12.45 Lunsj

12.45– 14.00 "Han får det værste fram i mig" – om omsorg og afmagt
Anette Holmgren, psykolog

14.30 – 14.30 Kaffe

14.30 – 15.45 Omsorg som motkultur v/ Unn Irene Aasdalen, rektor ved Nansenskolen

15.45 – 1600 Avslutning av dagen

Tirsdag 6. mars

09.00- 10.15 Omsorg som etisk fordring – Odin Lysaker, filosof

10.30 – 12.00 Hva mener vi med menneskerettigheter når livet er kommet på kanten av stupet? Utfordringer for meg som pårørende og terapeut
Tore Frost, filosof og Petter Andreas Ringen, overlege ved OUS og forsker

12.00 – 13.00 Lunsj

13.00 – 14.15 Tabubelagte tilstander hos barn»; balansen mellom omsorg og overbeskyttelse
Trond Diseth, psykiater

14.15 – 14.45 Kaffe

14.45 – 15.45. Omsorg som maktutøvelse/mellom makt og avmakt
Lene Cathrin Hansen, barnehagelærer og forfatter

15.45 – 16.00 Avslutning

Om bidragsyterne:

Lene Chatrin Hansen:

Lene Chatrin Hansen er barnehagelærer, forfatter, leder og initiativtaker for Jeg ser deg-kampanjen, fag- og erfaringsformidler for www.styd.no.

Fan av gode barndommer. Jobber for at voksne skal være voksne, og for at barn skal få være barn

Petter Andreas Ringe

Petter Andreas Ringe er psykiater, PhD. Avdelingsoverlege og forsker ved Klinikk psykisk helse og avhengighet. Hovedforskningsområde psykoselidelser. Medlem av utvalg for grunnlagsproblemer i Norsk psykiatrisk forening

Torhild Kielland

Torhild Kielland har arbeidet med rusproblematikk i over 20 år og har erfaring fra både kriminalomsorg, kommunal rustjeneste, spesialisthelsetjeneste og kompetansesenter-rus. Hun er i dag ansatt som rådgiver i Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon.

Tore Frost

Tore Frost er emeritert universitetslektor i filosofi ved UiO. Han har i en menneskealder fulgt utviklingen innen det psykiske helsevern både som foreleser ved spesialistutdanningene og som pårørende.

Anette Holmgren

Anette Holmgren: Direktør for det private etteruddannelsesinstituttet DISPUK i Danmark. Psykolog, underviser og terapeut. Skrevet flere bøker, bl.a. "Terapifortellinger" som utkom i 2008.

Unn Irene Aasdalen

Unn Irene Aasdalen er rektor for Nansenskolene Norsk Humanistisk Akademi på Lillehammer. Hun underviser i internasjonal politikk og kunsthistorie, og er Ph.D. i filosofi (fra University of London). Hennes særinteresser er italiensk humanisme og politisk filosofi, og i dagens politiske debatt er det skolepolitikk og sikkerhetspolitikk. Hun var tidligere journalist og redaktør i norsk presse (Dagbladet, Arbeiderbladet, NY TID, Kontrast, Press

Kjell Ribert

Kjell Ribert (www.ribert.no) er selvstendig. Han er [konfliktmegler MMCR](#), og har også bakgrunn fra antropologi, lingvistikk og pedagogikk. Han arbeider med språktilegnelse,

relasjoner mellom mennesker, ledelse, kommunikasjon og konflikter. Han har utviklet et [mentorprogram](#) for integrering av minoritetspråklige, deres kollegaer og ledere. Han er opptatt av å ha forventninger og å stille krav til medmennesker, **og** å støtte dem i å leve opp til forventningene. Det er omsorgsfull ledelse.

Odin Lysaker

Odin Lysaker er filosof og professor ved Universitetet i Agder. Han jobber særlig innen etikk, politisk filosofi og sosialfilosofi.

Trond Diseth

Trond H. Diseth. Avdelingsoverlege og professor dr.med. ved Psykosomatikk og CL-barnepsykiatri, Barne- og ungdomsklinikken, Oslo universitetssykehus Rikshospitalet og Universitetet i Oslo. Cand. med. 1984, spesialist i barne- og ungdomspsykiatri og dr.med. 1997. Har vært ansatt ved Barneklubben, Rikshospitalet siden 1990. Han har her over 25 års klinisk og forsknings erfaring vedrørende utredning, behandling og oppfølging av alvorlig og/eller kronisk somatisk syke barn/unge; inkludert en rekke fremdeles tabubelagte tilstander. Disse tilstander krever en helhetlig biopsykososial forståelse og tilnærming hvor nettopp balanse mellom omsorg og overbeskyttelse står sentral.

Henrik Syse

Henrik Syse er filosof og arbeider som seniorforsker ved Institutt for fredsforskning (PRIO) og professor II ved Bjørknes Høyskole. Han har skrevet flere artikler og bøker om bl.a. etikk, tro, konflikt og filosofi. Han er for tiden nestleder i Den norske Nobelkomité.